

Év	legnagyobb osztály	legalacsonyabb osztály	hullámzás	átlagos osztály
1848	117.	101.	16.	109.86
1849	127.	105.	22.	113.85
1850	150.	111.	39.	119.82
1851	134.	116.75	17.25	126.05
1852	125.	110.	15.	119.45
1853	116.75	107.75	9.	110.57
1854	146.50	114.75	31.75	127.85
1855	129.25	109.12	20.13	120.90
1856	113.50	101.25	12.25	104.64
1857	109.37	103.87	5.50	105.50
1858	106.75	100.25	6.50	104.11
1859	153.20	100.25	52.95	122.16
1860	144.80	124.65	19.65	132.32
1861	152.75	134.50	18.25	141.20
1862	139.50	114.	25.50	128.13
1863	123.50	109.25	14.25	118.82
1864	121.75	112.50	9.25	115.74
1865	114.75	103.90	10.85	108.34
1866	140.50	101.50	39.	119.59
1867	133.25	118.	15.25	124.46
1868	119.65	110.75	8.90	114.62
1869	125.25	116.25	9.	121.04
1870	133.50	116.75	16.75	125.98
1871	123.15	114.75	8.40	120.23
1872	114.75	105.25	9.50	109.21
1873	112.5	104.85	7.65	108.59
1874	108.20	103.10	5.10	105.24

Az ezen táblázatból az ezüst értékre nézve az egész húszévtől évről átlagos számításban látható, hogy ezen időszak alatt 100 fjt ezüstmű, 117.31 fjtnyi bankjegyet felelt meg, következésképpen a monarchia valutaja 17.31 százalékkal átlagos értékcsökkenést szenvedett.

A legnagyobb hullámzást az 1859 és 1866-ki hadjáratos évek idézték elő, 52 és 39%-val; a legkisebbet 5%, a legutóbbi 1874-iki év mutatja.

Láthatjuk az illetékek a táblázat ridg számaiból, mely csökkenésig a táblázat, mely számításba sem jöhet factor az a valuta, melynek értéke egy napról a másikra, egyik óról a másikra, s évről évre oly érzékeny változásoknak van kitéve, — melynek értékek emelkedésére vagy süllyedésére, nemcsak a gazdasági és politikai viszonyok, de a hangulatok, sőt egyes fölmerülő hírek is befolyással vannak.

Tressor.

A „Debreczeni Hírlap” eredeti távlatára.

Budapest, febr. 11. (feladatott az országgyűlésben 2 ó. d. u.) Tiszta Kálmán hatalmas véd (zár) beszéde után a szavazás felállással megtörtént. A többség a budgetjavaslatot általánosságban és részletes tárgyalás alapján elfogadta. Ezután Bittó miniszterelnök jelentette, hogy a változott helyzetéről a koronát értesíteni fogja. — A ház gyűlése addig felfüggesztették. — Különböző miniszteri névsorok keringenek de még egyik sem bizonyos.

HIRDETÉS.

Szentanna-utczán, 2544. sz. a háznl, halalozás következtében, több rendbeli csinos butorok szabad kézbel eladók.

3-3.

Hirdetmény.

A debreczeni takarékpénztár részéről az alant számszerint megjelölt zálogtárgyak betevőivel illetve tulajdonosa felhívotnak, hogy előleg- tartozásukat 1875. év márc. 15-ig kiegészíteni igyekezzenek, mert ellenségesen a mozdott napon azaz 1875. márc. 15-én hétfőn, d. u. 3 órakor, szükség esetén pedig az azt követő napokon a zálogtárgyak az intézet pénztári helyiségekben nyilvános árverésben el fognak adni; megjegyeztetven, hogy az eladás folytán felmaradó felesleg annak közzé fog kiadottai, ki az intézet védbizonyítványát felmutatja, ha pedig azért senki sem jelenik meg, egy maradványösszeg a térvényit aláírának neve és címe alatt mint betét fog kezeltetni.

4286 zálogszám, 20 fjt. 3951 sz. 18 fjt. 4104 sz. 40 fjt. 3805 sz. 40 fjt. 5461, 100 fjt. 4940, 100 fjt. 5195, 100 fjt. 6453, 52 fjt. 6335, 24 fjt. 4753, 12 fjt. 7217, 20 fjt. 8015, 100 fjt. 7631, 50 fjt. 8527, 20 fjt. 6420, 25 fjt. 8464, 120 fjt. 9472, 12 fjt. 9704, 120 fjt. 5251, 60 fjt. 9977, 30 fjt. 9234, 100 fjt. 8523, 70 fjt. 10525, 100 fjt. 9258, 15 fjt. 10643, 10 fjt. 8559, 40 fjt. 9027, 30 fjt. 9169, 20 fjt. 10158, 24 fjt. 11100, 150 fjt. 11101, 10 fjt. 8622, 50 fjt. 3714, 42 fjt. 4263, 80 fjt. 9409, 200 fjt. 9948, 70 fjt. 11295, 50 fjt. 11438, 20 fjt. 8445, 50 fjt. 8947, 32 fjt. 8979, 35 fjt. 10622, 25 fjt. 10941, 9 fjt. 11419, 24 fjt. 6236, 45 fjt. 10767, 40 fjt. 9516, 30 fjt. 11355, 18 fjt. 12287, 70 fjt. 12354, 100 fjt. 11762, 400 fjt. 12720, 20 fjt. 11892, 50 fjt. 12061, 20 fjt. 12183, 80 fjt. 12253, 80 fjt. 12070, 86 fjt. 12621, 60 fjt. 12773, 70 fjt. 12886, 100 fjt. 9451, 50 fjt. 12939, 150 fjt. 10634, 10 fjt. 10910, 350 fjt. 7452, 100 fjt. 10920, 150 fjt. 13747, 100 fjt. 13779, 50 fjt. 13251, 60 fjt. 13409, 45 fjt. 11721, 15 fjt. 12127, 45 fjt. 12229, 8 fjt. 13941, 12 fjt. 14137, 54 fjt. 4579, 100 fjt. 9100, 35 fjt. 12956, 20 fjt. 14223, 1020 fjt. 14242, 25 fjt. 13114, 70 fjt. 13364, 50 fjt. 14272, 350 fjt. 10024, 100 fjt. 13763, 75 fjt. 13815, 30 fjt. 14141, 150 fjt. 14168, 50 fjt. 14789, 200 fjt.

Debreczen, jan. 26. 1875.

A debreczeni takarékpénztár igazgatósága.

3-3.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

Főmunkatárs: Hamar László.

Az koresolvábil felényi közö s pábolyok első quadril Dehó hallottam bi Biztos vidéki szép egyik emele engedé a kípen tánczo nézte végig De a Marad példán az tündökölt, úres páholy Ebből Kőször De pa ananászdium Kőszörből veszek Mit al Várhíd Ah!

Nem mondok sokat, ha azt mondom, hogy hónapok óta 100,000 frtra megy a veszteség, a mi ezáltal támad, és itt még számításba sem vettem azon nagy hátramaradást, amely onnan ered, hogy az adókövetési munkálatai a bizonytalanság miatt, mely előtt állunk, szintén nagy hátramaradást szenvednek. (Helyeslés.)

Mellett azonban a lehetőség siettetni és mielőbb bevezetni tárgyalásait. — En részemről ismételve kimondottam, és kimondottam most is, hogy mi az én véleményem a teendőkről, mást tenni, mint mondtam, mást cselekedni egyáltalán nem tudok. En ragaszkodom a költségvetési hiánynak azon fedezés módjához, melyet javaslatba hoztam, ragaszkodom a ház asztalára letett törvényjavaslatomhoz.

Nem gondolom, hogy az állam kiadásában a f. évben — még a jövőre nézve — valóban valamely jelentékeny kiadási apasztás indítványozható. Egyébiránt pedig tekintetbe vévén azon tárgyalási módot és sorrendet, azon stadiumokat, melyeket a t. ház a költségvetés megállapításánál eddig mindig követni szokott, mint a tanácskozás ezen első stadiumban, hogy mint hasonló esetekben mindig történni szokott, arra vagyok bator kérem a t. házat, hogy a betervezett költségvetést méltóztatással elfogadja, a részletes tárgyalás alapján elfogadja. (Élénk hosszas helyeslés és éljenzés jöbbsérel.)

Külföld.

+ Franciaország.

A Dufauré féle senatus tjavaslatát mint tegnap jeleztük az egyesült baloldal elfogadta, ennek ellenében Thiers, még 1873. év máj. havában egy másik javaslatot terjesztett a nemzetgyűlés elé. A javaslat szerint a jövő senatus körülbelül 400 tagból állana, melyekből 250-et a megye, kerület és municipalitás hatóságai tanácsok, 120-át a nagy területű választókerületek. Végre 10 senator a köztársaság elnöke által lenne kinevezendő. Még eddigelő nem bizonyos, vajjon a javaslatot Dufauré elfogadja-e vagy újabb kidolgozásával foglalkozik. Vasárnap két megyében volt utolagos képviselő választás. A Szajna-Oise megyében a köztársasági Valentin választotta magát, míg a Cotes du Nord megye választókerületében a royalista Verjügé a republikánus Foueter de Careil közt megoszolva, szűkebb választókörbe került. A bonapartista jelöltet mintekintelen a rövidlebbé húzták, s különösen a paduai herceg a Szajna és Oise megyében második bukkot meg.

+ Spanyolország.

A tegnapi esteli táviratok nem hagynak semmi kétséget sem fenn, arra nézve, hogy Alfonso Spanyolország királyának első hadjárata rosszul tört ki. Hogy Pampelona lakosai mindezek dacára örömtelvével fogadják az könnyen meggyarizható, ha tekintetbe vesszük, hogy a város lakossága a cartlistától hosszabb időn át mily sokat szenvedett. A cartlisták kiűzése még ingadozás nélkül állanak Estellánál. Ezáltal a madridi kormány gondoskodik róla, hogy a fiatal király a közvélemény előtt tönkre tessenek. Egy rendelet betilt minden politikai egyesületet, vagy gyűlést. Ha így kezdi, akkor csakugyan mind egy a szegény spanyoloknak, akár Alfonso, akár Don Carlos; s félo, hogy ez eszme nem csak könnyen rá jönnek, de valószínűleg is megerősíti a kezdeményező lépéseket.

+ Törökország.

A porta elhatározta a jesuiták kiűzését, valamint a protestans misszionariusok működésének véget vetetett. Valljon idegen befolyásnak a rendelet kiadásában nem volt-e része, — mindaddig bizonytalan.

HELYI HÍREK.

* Csáthy Géza, városunk egykori főbirójának Csáthy Károlynak fia f. h. 7-én Kolozsvárt hosszas szenvedés után elhunyt. A meghaldott ifju még csupán 28 évet számlált s a körülmények által nem vette tekintetbe rövid életét. Itt kelle hagnia hűnéjét, s szeretett gyermekét, itt kelle hagnia s iralmak völgyét, hol az előtt daczára kora ifjuságának, oly sok kázelemeket állott ki, melyeket aztán a családi körben, a ház iűhely mellett a béke szelét angyala elhárított, hogy az ifju férj ne legyen, az atya gyermekében találhassa fel a közös boldogságot. — Csáthy Géza szép tehetség volt megadva a természettel, mely hogy határozott irányban nem fejlődhetett, — heves zaklatott vérmérsékletének tulajdonítható.

Azonban így is megmutatta azt, hogy a kor jelszavát megértette, mely eszelekvésre szólítja fel a haza szülőitét. O tett, munkálkodott, foglalkozott az irodalommal is; írt eredeti dolgozatokat, fordított regényeket és szindarabokat, melyek közzéadteltség közt forognak az olvasó közönség kezében. Most már a szenvedélyekkel eltel ifju bevezette küldetését. — távol szülőföldjéről a kolozsvári temetőben nyugoszza örök almat. Temetése e h. 9-én a bérzes haza fővárosának nagy részvét közölt ment végbe. A gyászszertartásban a kolozsvári színház opera-személyzete is részt vett s a halottas háznál és a temetőben, a sirnál gyászénekekkel zengett. Béke a korán elhunyt ifju kihűlt hahavára. — A grásyfal Csáthy Géza halálát ékepen jelenté: Megdvasy Ilka, majd öz. Csáthy Géziné, maga és kiskoru leánya Blanka; ugy a megboldogult édes szülei Csáthy Károly és neje, testvérei ifj. Csáthy Károly és Csáthy Blanka nevében szomorúan tudatja, hogy a gondos és hű férj, szerető édes atya, szülőföldi testvére hű és jó testvér köz és váltóügved Csáthy Géza a hosszas szenvedés után vékorkiban f. h. 7-én reggeli 6 órakor életének 28-ik és boldog házaságok 4-ik évében hosszszas s nvedés utána megszünt éni. Hűlt telenei az ev. ref. egyház szertartásai szerint megtartandó rövid ima után f. h. 9-én d. u. 4 órakor fognak bel magyar utca 49. sz. a szállásáról a helybeli köztemetőbe elszállíttani, s ott muld elveletmet csecsemő fia porai mellé helyeztetni. Kolozsvárt, febr. 7-én 1875.

— Az építendő városi vágóhidat érdekelt, közügyeinknek egyik buzgó barátjától a következő tervet közöltem: Mielőtt az új vágóhid tervezetbe, építésbe, csak amogy könyveden, házilag bocsátoznánk és körülbelül a régibez hasonlóan építenünk, a mely célszerűtlen lévén most lovasszárnyának fordították át, — tájékoztató jónak látom az építendő vágóhidra nézve következő nézeteket:

általában mondtam el; számokban kifejezhető megnyugvás is található.

Ha az adóirajvaslatok elfogadtának, az ezekből befolyható 13 millióval 27 millió forinttel remél Gyeczy hogy lesz az év végén az állampénztárban, s ennek bizonyításával hosszabban foglalkozik.

Azán polemizál Péchy Tamással, Zsedényivel s majd áttér Lónyay beszédeire kinek a számviteli költségeknél és vámnoknál remélt megtakarítását sokálja.

Tisza Kálmán beszédeire térve át, ezen beszédek nagy jelentőségű, örömdetes tények tartja, mely kilátást nyújt közügyeink vezénytelének jobbra fordultára. Üdvözli Tiszát e téren.

Végül magára tér át Gyeczy s nyílt homlokossal mondja el, hogy nem törekedett a pénzügyminiszteri tárcza után, s így folytatja: „A sors ugy akarta, hogy a múlt évi miniszteri krisist, miután a miniszterium azert, mert nálam hivattottabbnak mondták a pénzügyi tárczát elvállalni, nem alakultott meg, én hivattam most, hogy fiatal erők, kiknek és méltánymol fost, hogy fiatal erők, kiknek jövőjük van; félnek kiknek egészségét övni kell; félnek, kiknek családjukat tekinteni kell, nem akartak elfogadni oly oly állást, a melyhez a bukás valószínűség sokkal közelebb állott, mint a menekvés lehetősége. (Mozgás és helyeslés.)

En ismertem tehetőségem gyengeségét akkor is, ismerem az állás nehezségét, tudtam, hogy a nehezségek kékreszen megválnak visszahatni reám, kinek pártállásom megváltoztatása miatt is igen keserű szemrehányások tehetőnek, sőt lehetnek tartottam, hogy megörtöhettek az is, a mitől leginkább félttem, hogy midon államháztartásunkban a hibás gazdálkodást folyvást elnevezem, mégis én lehetek az, a kinek zsege, kinek pénzügyi kormányzata alatt Magyarország kénytelen lesz fizetés képtelenségét kinondania, és az által semmi veszélyes és hosszú nyilvános pályán szerzett politikai reputáció; de tudtam azt is, hogy azon indítványok következtében, a melyeknek elkaríthatóságáról már akkor is meg voltam győződve; a baráti és rokonszenv helyett, melyet több oldalról érdemem fölött tapasztaltam, hidegség és harag, népszerűség helyett közgyűlölet lehet osztályrészem. (Mozgás.)

Megmondottam azonban másképpel azt, hogy magam állok a világon, nincs senkim, kiért rettegmem kelljen, koros ember vagyok. Jövörem nem számítok. (Mozgás.) Azt gondoltam, ha valakinek lehetséges, nekem lehetséges, és ha lehetséges, kötelességem elvállalni azon állást, a melyről szó van, bármely veszélyekkel legyen is összeköve, s a miniszteriumba be léptem.

A miniszterium, midon kérészt, tudta, hogy ziláltak pénzügyeink, de azt nem tudta és nem tudhatta, hogy a miniszterium főnláza ötödik hetében azon esemény előtt áll, hogyha másképen segíteni nem tud, be kell szüntetnie az állam kötelezettségeinek teljesítést, az államkiadások fedezését és kénytelen lesz az állam fizetésképtelenségét kimondani.

Első feladatommak tartottam tehát, az eshetőséget mindenek előtt minden állam elvállalati, aztán módról gondoskodni arra nézve, hogy ez eshetőség egyhamar legalább ne is megelődhessék és módja legyen az országunk arra, hogy pénzügyei végleges rendezéséről behatározathasson és intézkedhesek.

Sok nehézség és nagy személyes felelősségek elvállalása mellett teljesítenem sikerült e feladatot.

Megszereztem önöknek az időt, mely alatt és most is már évek hosszasan tanakodhatunk államháztartásunk rendezésének eszközeiről és módzatairól, azért én azt hiszem, hogy talán még sem áll egész kiterjedésben az, a mit Tisza Kálmán képviselő ur mondott, hogy mielődökben egyáltalán sikertelen volt.

En korszakom Tisza Kálmán t. barátomnak, hogy midon eljárásom felett pánczát tüűrt, oly kíméletesen nyilatkozott irányomban. És alkalmtal veszek ebből arra hogy a t. ház kérjem, hogy ne magyarizsa fére azt, hogy nem felelek azon személyes bántalmakra, a melyek ugy ezen vita folyama alatt, mint korábban is ellenem irányoztattak. Mondtam már, hogy készen kellett arra lennem, hogy keserű szemrehányásokkal fogok találkozni azok részéről, kik saját véleményüket, a pártérdeket és az abban oszponosult saját érdekeiket a haza érdeke felé helyezik, s a kik midon érvekkel felelnek nem tudnak, a személyt támadják meg.

Tudom, hogy így indítványoknak, a melyeket én tettem le a ház asztalára, más államokban és más időkben is mindig mily következetesen voltak. Már résztvettem a nyilvános életben azon időben, midon azon kérdéssz hozta igazalomba az országot, hogy a nemesség rész vegyen-e a házi adó terében vagy sem; emlékezem a „nem adozunk” hármára, mely akkor országsgaztéra szóthangzott. Emlékszem Fortinos müködésére Zalamegye kelében; hire volt akkor a csengeri és a tyukodi ölnosztoboknak, a melyekkel a házi adó ugye Szathnamer megye közgyűlésében ledorogolgtattott. (Derütségek.)

Elkészülve kellett lennem arra, a mi mindaddig, míg az embereket véleménykülönbség pártérdekek, szenvedélyek fogják vezérelni, elkerülhetetlen, s azért, ha nem is fájdalom nélkül, de hídégyérel hallom a megtámadásokat, de azon elégtételt adni nekik nem fogom, hogy feleljek is reájok. (Élénk helyeslés.) Záródeklet még csak egy rövid szót. (Halljuk!) A miniszterium első feladatát, hogy időt szerezen önöknek államháztartásunk rendezésére, betöltötte. Most következik a második, a nagy, az óriási feladat: végleges rendezése államháztartásunknak.

En mit gondolok e részben, önök előtt ismételve kijelentettem. Más megoldási mód is hozatik javaslatba. Lehet, hogy ezen másik módon az adózó honpolgároknak kisebb terhelésével és így könnyebben elérhető az államluk közösen kifizetőt közös cél: államháztartásunk rendezése.

En nem hiszem, nem gondolom, de annyi jeles férfinnak állításait alaplatomnak mondanani nem merem. A tisztelt ház válaszson a javaslatba hozott utak között. Mindenekelőtt egyre kérem, válaszsonon mielőbb. Az idomulástas igen nagy kírával jár az államnak. (Igaz! Igaz! Ugy van! jobbfelől.)

semmitése mindannak mit 7 év törvényei létesítettek. Sennyei reformtervei megállapítása ugy elfogadása után oly eljárás akar fogantatni, hogy a megállapított és lehetőleg felemelt jövedelemforrásokról tetteknék le azon tñtletek, melyek elvállalt kötelezést seget képviselnek, és a mi azon felül fenmarad, az egyedül fordították saját belsűkségeleteinkre. Ily tervvel, — mely három évre előre elkészítettek, meglehetne menteni az országot, mivel a nemzet látva azt, hogy sok év mulva a zavarokból biztosan kibontakozik az átmenet nehezségei okozta kiadások által igényelt áldozatokra kész leend. Ezt mondja Sennyei. De ezek általános elvek, melyeket igen könnyű kimondani, s a tervek melyeket javasol igen hasznosak lehetnek, csak az a kérdés, kivihető-e? Tudja-e valaki, hogy mi fog az országgyűléseinek megrovóitására, tanácskozási gyorsítására nézve tettei: tudja-e valaki hogy mi várjon a fűspáni hatáskör szabályoztatni, kiképen adhatók el az államjáváak, kiképen történnek meg az egészség a várn és kereskedelmi szövetség iránt, s ha mindezek meg bizonytalanok, mielőtt mindezekről tudni lehetne, addig pénzügyi eredményeket meghatározhatni: ugy hiszem, némi valószínűséggel is, nagyon nehéz. Br. Sennyei meg a létezésszámok megbizhatóságát is nagyon praecariusan mondja. Ezen számok pedig adatok, a mult évek tapasztalatainak nyugosznak. Milyenek lesznek tehát és nem lesznek-e még inkább praecariusan azon számok, a melyek a Sennyei b. képviselő terve szerint pusztá intuitió alapján állítottának fel. Ezután több példát hoz fel a hasonló intuitiók alapján föllítottat, s utólag nevésségesen meghiúsult pénzügyi tervek. A veszélytelennek állított vasuti kamat garantiák ügyét, az absolut kormány idejéből a bécsi miniszterek előterjesztését, a kilenczcs albirtóság és a kormány közt legutóbb felmerült előirányzati véleménykülönbségek körül ingadozó. Azután visszatér ismét beszéde folyamára, következtetések szólva. Az mondatolt itt, hogy az initiátiva a kormányon átudatos politikai indítványja, vezérkedése mellett minden gyökeres reform hamar megtörténhetik; menjen a kormány előre, az egész ország követni fogja. Láttuk mennyire szokott e házban a kormány követetelni, (Derütségek és mozgás) ohajtottuk hogy a házi adó az év folyamán az év második felében a törvényhatóságoknak adassék át.

A ház e kívánatot egyhangulag elutasította. Vakmerő voltan előadani adótervezeteket. Láton mily élkén támogatásban részesültek. Később fájajlja a ház és haza véleménykülönözö árnyalatainak sokaságát s ebből folyólag így szól: Megvágyok győződve, hogy egyes és igen fontos intézkedések keresztül vihetők e házban, de kísértse meg bármely kormány (Halljuk!) legalább egy a mint a dolgok jelenleg, e pillanatban, államok, hogy egy pártállat véleményét folkorolva, ez alapon gyökeres intézkedéseket akarjon behatározni végrehajtani; s a többi pártállat mind egyhangulag fel fog támadni eliene.

Ennyi negatívó után, azonban mégltán lehet hozam azon kérdést inteni, hogy tehát mit akarok én. (Halljuk! Halljuk!) Válgit emondottam t. ház, emondottam ismételve elfogom most is mondani és talán határozottabban, mint valaha, azon egyedül módot a mely midon nemzetem szerint államháztartásunk 1876 és 77-ben és minden következő évben rendbe hozatik; egrensulya helyreállíttatik, és bevalom oszintén, hogy ezekavil más módot nem csak nem tudok, de azt hiszem, hogy más biztos mód sem is létezik.

Elfogadom legnagyobb részét azon javaslatoknak, melyek a reformokra vonatkozólag tettétek, elismerem, hogy minden irányban az adminisztráció megszavazása nélkül a lehetőség megakartatásuk kell tenni; elismerem, hogy gyökeres intézkedések, új jövedelmi forrasok nyitása által az állam jövedelmét öregbíteni, szaporítani kell, és meg kell tenni az adóképeség emelésére mindent a mi tehetőségünkben van.

Minden megtakarítás, minden új jövedelmi forrásnak nyitása apasztani fogja állami költegetésünket, apasztalni fogja deficitünket, s az adóképeség emelése lehetségesse fogja tenni, hogy a fenálló terhek könnyebben viseltethessenek.

De t. ház, mindaz a mi ezen uton állami költegetésünkben a lehető takarékoság mellett sem fedezhető, teljes meggyőződéssem szerint évről évre közödők által lesz felezendő.

Mert akárki mit mond, annak a ki adóságot csinál, annak a ki határozott fizetésekre kötelezi magát: kötelessége adósságát és annak kamatait nemcsak bányimkor, hanem — a mire öök nem sok figyelmet fordítanak, de a mi felettel fontos — meghatározott időpontokra, napra teljesíteni. (Ugy van! Igaz! jobbfelől.) Köteles ezt teljesíteni az ország, ugy mint a magánember kiadásainak apasztása által; köteles az állampolgár, ha más mód nincs, — a mit ismételve bator voltam e házban kimondani — utóvögre vegragna egy részének feloldozásávdí is, hogy az egészét megmenthesse.

Mert bármí mondatik ott a ház barészének szélső oldalán, annak kimondása, a mi itt hangoztatott, hogy Magyarország felvállalt kötelezettségeit nem képes teljesíteni; annak kimondása, hogy Magyarország nem képes teljesíteni az államiság feltételeit, hogy Magyarország nem képes államiságot fenntartani, mondja ki ezt a szót az országgyűlés, s mindazon áldozat, melyet e nemzet Mohácsótól Világosig e haza szabadságának fenntartására tett, igen könnyen veszendőbe mehet. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Nem az fog akkor történni, a mit a szélső baloldalon ülő barátaink mondanak: nem az fog történni, a mit a háznak akárk ezen, akár azon (a balközépre mutat.) oldalán kívánunk, hanem fog történni egészen más, amit festeni nem akarók.

Csak annyit mondok, hogy ily nyilatkozatnak igen sokan fogának örülni a Lajttán tñl és talán benn a házban is, a kiknek mostani beállapotának egyáltalában kedvével nincsenek. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

A mit mondtam — fejtartom állítosomat — program, solid program, oly embernek programja, ki szabad folyamot akar engedni a reformezmek fejlődésének, tisztulásának és nem akarja a pénzügyi válságnak pressiója alatt saját kedvezet eszméit reá erőszakolni a nemzetre. (Tetszés és mozgás.)

Es, t. ház! ezen programban, a melyet ugyan nem számokra támaszkodva, hanem csak